

Дисципліна з підготовки магістра:

Ортопедична стоматологія в т. ч. імплантологія з практичними навичками (4 курс)

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія, 2022
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Навчальний рік	2026- 2027
Статус дисципліни (обов'язкова/ вибіркова)	ОК 33 // Обов'язкова, цикл професійної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	2,5 кредити ЄКТС
Курс / семестр	4 курс / 7, 8 семестр
Укладач (і)	Богдан КОМНАЦЬКИЙ, к. мед. н., доцент Альона ГЛУШАК, к. мед. н., доцент
Викладач (і), гостьові лектори	Альона ГЛУШАК, к. мед. н., доцент Богдан КОМНАЦЬКИЙ, к. мед. н., доцент Олександр ПРОКОПЕНКО, PhD, доцент Ольга ТАТАРІНА, к. мед. н., доцент Володимир ОРЛОВСЬКИЙ, к. мед. н., доцент В'ячеслав КОСТЮК, PhD, асистент Андрій ЮР, асистент Оксана ВАЛЬЧУК, асистент Наталія БАБІЙЧУК, старший викладач Віталій МУНТЯН, старший викладач Олена РОМАШКІНА, старший викладач
Місце проведення, контакти	Кафедра ортопедичної стоматології Адреса: 22028, м. Вінниця, вул. Героїв поліції, 34 (вхід з території університету). ort.stom@vnmu.edu.ua Сайт: www.vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Коротка анотація курсу, актуальність.

Основним фокусом програми є опанування методів клінічної діагностики та ортопедичного лікування пацієнтів із повною втратою зубів, а також принципів надання ортопедичної допомоги при травмах, дефектах і деформаціях органів зубощелепної системи.

Предметним напрямком програми є вивчення біомеханіки беззубої ротової порожнини, клініко-лабораторних етапів виготовлення повних знімних протезів та конструювання апаратів щелепно-лицевої ортопедії, програма орієнтована на отримання знань про анатомо-топографічні особливості беззубих щелеп, закономірності атрофії тканин, механізми фіксації та стабілізації протезів, а також класифікації переломів щелеп і види щелепно-лицевих конструкцій, формування умінь та навичок обстеження хворих, зняття функціональних

відбитків, визначення центрального співвідношення щелеп, конструювання репозиційних, фіксувальних і замісних щелепно-лицевих апаратів.

Передреквізити освітнього компонента:

- а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;
- б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики ортопедичної стоматології, стоматологічне матеріалознавство, пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни є професійне формування майбутнього лікаря-стоматолога, здатного вирішувати клінічні задачі та проводити комплексну ортопедичну реабілітацію пацієнтів із повною адентією, ураженнями пародонта і щелепно-лицевими травмами.

Завдання:

- Вивчити закономірності морфологічної та функціональної перебудови зубощелепної системи за умов повної втрати зубів та щелепно-лицевої патології.
- Засвоїти теоретичні основи біомеханіки, фіксації та стабілізації повних знімних протезів на верхній та нижній щелепах.
- Навчитися проводити диференційну діагностику різних типів атрофії беззубих щелеп і станів слизової оболонки за класифікаціями Шредера, Келлера, Супплі.
- Опанувати алгоритми конструювання і застосування ортопедичних апаратів (фіксувальних, репозиційних, замісних) на різних етапах лікування щелепно-лицевих травм.
- Сформувати клінічне мислення для попередження та усунення можливих ускладнень під час адаптації пацієнтів до знімних протезів та ортопедичних апаратів.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Інтегральна(ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (Фахові, предметні) компетентності (ФК):

- ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
- ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дісти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- ФК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

- ФК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально- евакуаційних заходів.
 ФК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
 ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
 ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
 ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Постреквізити:

Дисципліна «Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія з практичними навичками» (4 курс) інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: хірургічною стоматологією, терапевтичною стоматологією та ортодонтією.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1, П.17, 23, 37, 39, 40, 46, 50); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101).
 ПРН2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лищевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5, П.4, 11, 14).
 ПРН3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 5 за списком 5, П.4, 11, 14), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лищевої ділянки для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2, П.4).
 ПРН4 .Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1, П.Є).
 ПРН5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4, усі пункти).
 ПРН6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
 ПРН11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1, П.Є).
 ПРН19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
 ПРН21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, П.4, 2.1, П.Є) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6, усі пункти).
 ПРН22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, П.4, 2.1, П.Є) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7, П. 4, 7, 15, 16, 19, 24, 25, 26, 27, 35, 43).

Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

1. обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів;
2. методики отримання функціональних відбитків;

3. етапи визначення та фіксації центрального співвідношення беззубих щелеп;
 4. основні положення сферичної та суглобової теорій артикуляції;
 5. види артикуляторів;
 6. фактори оклюзії;
 7. функціональну анатомію компонентів жувального апарату та топографію м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи;
 8. принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів;
 9. принципи анатомічної постановки зубів;
 10. принципи постановки за сферичною поверхнею;
 11. матеріально-технічне забезпечення для виготовлення повних знімних протезів;
 12. етіологічні чинники, клінічні прояви та патогенез механічного, хімічного та термічного впливів базисів знімних пластинкових протезів на слизову оболонку ротової порожнини і організм в цілому.
 13. послідовність обробки повних знімних протезів після полімеризації;
 14. поняття фіксації, стабілізації та рівноваги повних знімних протезів;
 15. лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів;
 16. роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань;
 17. класифікації переломів щелеп та механізм зміщення відломків при переломах щелеп;
 18. принципи організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах;
 19. методи фіксації часткових знімних протезів;
 20. обсяг ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим;
 21. загальну характеристику щелепно-лицевих апаратів та їх класифікацію;
 22. методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи;
 23. технологічні етапи виготовлення різних апаратів при зміщенні відломків;
 24. етіологію, профілактику та лікування рубцевих контрактур;
 25. етіологічні чинники та принципи лікування переломів, що неправильно зрослися;
 26. анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння;
 27. особливості ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння;
 28. клінічні етапи виготовлення маски обличчя;
- вміти:
1. проводити обстеження стоматологічного хворого;
 2. застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання;
 3. проводити обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів;
 4. проводити отримання функціональних відбитків різними методиками;
 5. визначати та фіксувати центральне співвідношення беззубих щелеп;
 6. лікувати захворювання слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів;
 7. виготовляти гнуті дротяні шини на верхню та нижню щелепи різними методиками;
 8. проводити лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння;
 9. проводити клінічні етапи виготовлення маски обличчя.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	8
Практичні заняття:	48
Самостійна роботи:	19
Всього	75

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
Модуль 3 «Повне знімне протезування»	
1	Підготовка ротової порожнини до знімного протезування (санація, спеціальна підготовка). Повна втрата зубів. Етіологія. Клініка. Зміни в щелепно-лицевій ділянці при повній відсутності зубів. Особливості обстеження хворих при повній відсутності зубів. Класифікація беззубих щелеп. Співвідношення беззубих щелеп. Протезне ложе.
2	Класифікація податливості і рухомості слизової оболонки (Суплі), зони податливості за Люндом. Методика визначення топографії активно- і пасивно- рухомої слизової оболонки протезного ложа (нейтральна зона, перехідна згортка). Фактори, що забезпечують фіксацію та стабілізацію повних знімних пластинкових протезів на щелепах. Анатомічна ретенція, адгезія, функціональне присмоктування, конструювання зубних рядів.
3	Отримання анатомічних відбитків. Їх оцінка. Відливання моделі для отримання індивідуальної ложки. Дезінфекція відбитків та стерилізація інструментів. Визначення меж повних знімних протезів. Індивідуальні ложки. Методи виготовлення індивідуальної ложки на верхню та нижню щелепи. Правила припасування індивідуальних ложок в порожнині рота. Функціональні проби Гербста. Їх застосування при припасуванні індивідуальних ложок і отриманні функціонального відбитку.
4	Функціональні відбитки. Обґрунтування вибору відбиткового матеріалу і методу отримання функціонального відбитку. Методика отримання та оцінка функціонального відбитку. Отримання робочої моделі за функціональним відбитком. Визначення центрального співвідношення щелеп при IV групі дефектів зубних рядів за класифікацією Бетельмана. Фіксація щелеп у положенні центральної оклюзії.
5	Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії. Закони артикуляції Бонвіля, Ганау. Сучасні оклюзійні концепції.
6	Спосіб конструювання зубних рядів по протетичній площині (по склу). Побудова зубних рядів по сферичній площині. Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною втратою зубів. Забезпечення нормалізації мовної функції при виготовленні базису.
7	Перевірка конструкції повного знімного протезу на восковому базисі. Можливі помилки при визначенні центрального співвідношення щелеп. Кінцеве моделювання воскової репродукції протезів. Способи гіпсовки моделі до кювети. Підготовка кювети до паковки пластмаси.
8	Стадії дозрівання пластмаси. Формування пластмас компресійним методом, його недоліки. Формування пластмас ливарним методом, його переваги. Полімеризація пластмас. Обробка та полірування протезів.
9	Здача знімних протезів. Фіксація повних знімних пластинкових протезів та фактори, що її забезпечують. Корекція меж і оклюзійної поверхні протезу. Оцінка ефективності протезу. Звикання до протезу. Механізми та фази адаптації.
10	Негативний вплив знімних пластинкових протезів на тканини протезного ложа і організм взагалі. Захворювання, що зумовлені користуванням знімними протезами. Дифдіагностика та лікування протезних стоматитів.
11	Виготовлення повних знімних пластинкових протезів на литих, штампованих та двошарових базисах. Металізація базисів знімних протезів. Виготовлення протезів на штампованих з ПММА базисах. Виготовлення протезів з термопластів. Методика об'ємного моделювання базису повного знімного протезу на нижню щелепу.
12	Підсумковий контроль модулю 2. Залік
Модуль 4 «Щелепно-лицева ортопедія»	
1	Щелепо-лицева ортопедія. Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп. Механізм зміщення відламків при переломах щелеп. Стоматологія надзвичайних станів. Обсяг ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим.

2	Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини. Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання. Можливі помилки та ускладнення.
3	Лікування переломів щелеп без зміщення відломків за допомогою гнутих дротяних шин. Помилки при шинуванні.
4	Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків. Критерії вибору апарату при зміщенні відламків. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у вертикальному напрямку.
5	Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у трансверзальному та сагітальному напрямках.
6	Лікування переломів щелеп при наявності беззубих відламків. Організація спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги і лікування щелепно-лицевих поранених. Тимчасові та стаціонарні (лабораторні) шини.
7	Використання ортопедичних засобів при пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки та остеопластиці. Формуючі апарати. Фіксуючі апарати.
8	Контрактура нижньої щелепи: Етіологія, патогенез, клініка класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування.
9	Етіологія, патогенез, клініка і ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп.
10	Несправжній суглоб: клініка, патологічна анатомія, класифікації. Ортопедичні заходи лікування. Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп. Вивихи нижньої щелепи. Методи ортопедичного лікування.
11	Дефекти твердого і м'якого піднебіння: етіологія, патогенез, ортопедичне лікування. Протезування дефектів лицевої ділянки (ектопротези). Мікростомія: етіологія, клініка. Ортопедичне лікування при мікростомії та особливості протезування.
12	Підсумковий контроль модулю 4. Іспит.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи:</u> усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуативних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
*Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Проводиться на останньому практичному занятті і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
** Підсумковий контроль - іспит	Проводиться під час екзаменаційної сесії за графіком іспитів (і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуативні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони

не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна

тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюють навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри *Ортопедичної стоматології*); при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальний заклад режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра *Ортопедичної стоматології*) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній

бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра Ортопедичної стоматології/ Студенту/ форма навчання/курс/навчально-методичні матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри ортопедичної стоматології. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології/Студенту/Очна форма навчання/Стоматологія/4 курс/Навчально-методичні матеріали>. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

ЛІТЕРАТУРА

Базова з «Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія з практичними навичками» (4 курс):

1. Ортопедична стоматологія: підручник / М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук та ін. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 720 с. [1, 2]
2. Ортопедична стоматологія. Ч. 1: Обстеження. Постановка діагнозу / [Д. М. Король та ін.]. — Полтава, 2023. [1]
3. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник / П. С. Фліс, Г. П. Леоненко, І. А. Шинчуковський та ін.; за ред. П. С. Фліса. — 2-ге вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 328 с. (Використовується для повторення біомеханіки та матеріалознавства). [1]
4. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М. М. Рожко, Т. М. Дмитришин, І. В. Палійчук. — К.: ВСВ «Медицина», 2024. — 222 с. [1]

5. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П. С. Фліс, Т. М. Банних. — 3-є вид. — К.: ВСВ «Медицина Claritas», 2024. — 296 с. [1]
6. Часткові знімні пластинкові протези: навч. посіб. — 3-є вид., доп. — Ужгород: Говерла, 2025. — 211 с. [1]

Допоміжна з дисципліни «Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія з практичними навичками» (4 курс):

1. Матеріалознавство в ортопедичній стоматології: навч. посібник / О. Б. Беліков, О. І. Рошук, В. П. Гавалешко та ін.; за ред. проф. О. Б. Белікова. — Чернівці, 2023. — 326 с. [1]
2. Мостоподібні конструкції зубних протезів / В. І. Біда, М. О. Павленко, О. В. Біда. — Львів: ГалДент, 2007. — 83 с. [1]
3. Практикум з ортопедичної стоматології / М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова, В. М. Соколовська. — Полтава: ФОП Болотін А. В., 2016. — 104 с. [1]
4. Введення в сучасну клінічну гнатологію: навч. посібник / М. М. Рожко та ін. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. [1]

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>
2. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
6. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Силабус з дисципліни «Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія з практичними навичками» (4 курс) обговорено та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології (протокол №1 від «26» серпня 2026 р.).

Відповідальний(а) за курс:

кандидат медичних наук, доцент ЗВО

Богдан КОМНАЦЬКИЙ

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології

к. мед. н., доцент ЗВО

Едуард БЕЛЯЄВ